

شماره	نمره با عدد و حروف	باسمه تعالی دبیرستان ماندگار البرز امتحانات نوبت اول - سال تحصیلی ۹۸-۹۷	نام:	
۱	۱		نام خانوادگی:	
			کلاس:	درس: فارسی
صفحه ۴	حداکثر وقت: ۷۰ دقیقه	تاریخ: ۹۷/۱۰/۱۲	نام دبیر:	پایه: دهم

قلمرو زبانی ۷ نمره

۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱/۵)

(الف) مرگت غبطه بزرگ زندگانی شد
(ب) در چنان بیغوله ای آشنایی غنیمتی بود.
(ت) دو دست را تا فراز کُله نمایان ساخت.
(ث) شوریده ای نعره بر آورد.

(ب) خیردهنده از او ملک چِتار بود
(ت) دو دست را تا فراز کُله نمایان ساخت.
(ج) مایلاسی پاره هابر پشت بسته بودیم.

۲- در گروه کلمات زیر غلط های املائی را اصلاح کنید. (۰/۷۵)

تباه - تلف - مشتاق و آزمند - فروق و روشنایی - بوته گل - وعظ و خطابه - عیال و فرزند - مسائل علمی - به عهده گیرنده قرامت - شکستن عهد

۳- در جمله های زیر سه غلط املائی هست درست آن ها را بنویسید. (۰/۷۵)

(الف) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است آن را امارت باید کردن.
(ب) مرد حُقه را برگرفت و به خانه رفت و صدای آتش بگرفت که آیا در این حُقه چه سر است.
(ج) ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی و گسترده است در حوضه ادبیات غنائی قرار دارد.

۴- انواع حذف را در نوشته های زیر بنویسید. (۰/۵)

(الف) به نام کردگار هفت افلاک
که پیدا کرد آدم از کفی خاک
(ب) نومییدی را در امید بسته دان و امید را در نومییدی.

۵- از فعل «می شمارم» ساخت های زیر را با حفظ شخص بنویسید. (۰/۵)

(الف) ماضی استمراری
(ب) آینده

۶- در عبارت زیر نوع «واو»های مشخص شده را بنویسید. (۰/۵)

معلم دستش را پایین برد و مردد مانده بود گله‌هاها و سم‌ها مانده بود و ما چشم به راه آخر کار

۷- در بیت زیر نقش ضمیر متصل را بنویسید و مشخص کنید جهش ضمیر هست یا خیر؟ (۰/۵)

هرآنکه جانب اهل وفا نگه دارد خدش در همه حال از بلا نگه دارد

۸- معانی مختلف پسوند «ک» را در جمله های زیر بنویسید (۰/۵)

الف) این پسر بیماری خروسک گرفته است. ب) خورجینکی داشت که کتاب در آن می نهاد.

۹- کدام یک از گروه های زیر اضافی و کدام یک وصفی است. (۰/۵)

گوشواره عرش شعرهای آیینی

۱۰- نقش واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱)

در همان دم که می خواست آجر را پرتاب کند به نظرش رسید که ناگهان دیوار از جا تکان خورد.

قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۱- در بیت زیر یک کنایه و یک مراعات نظیر پیدا کنید و بنویسید. (۰/۵)

بر تیر جورئان ز تحمّل سیر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد

۱۲- در بیت زیر یک استعار و یک تشبیه بیابید و بنویسید. (۰/۵)

برکن زین این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند

۱۳- بیت زیر کدام یک از آرایه ها را دارد؟ (۰/۵)

بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی

۱- تشبیه، جناس ۲- حسن تعلیل، تشخیص ۳- تضاد، سجع ۴- استعاره، مجاز

۱۴- ویژگی های شعر سپید را بنویسید. (۰/۵)

۱۵- در جمله ها و بیت های زیر آرایه های (ایهام، استعاره، سجع و جناس) را مشخص نمایید. (۱)

الف) در مقابله جفا وفا کرد و در مقابله زشتی آشتی کرد.

ب) در بهشت از هزارگونه نعمت است و در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است.

پ) غرق خون بود و نمی مرد ز حسرت فرهاد خواندم افسانه شیرین و به خوابش کردم

ت) درین این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری

۱۶- بیت های زیر را کامل کنید. (۱)

الف) گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل

..... (۰/۵)

ب) .....

چون عشق حرم باشد سهل است بیابان ها (۰/۵)

۱۷- بیت بعدی شعر زیر را بنویسید. (۱)

به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من

چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا

قلمرو فکری (۸نمره)

۱۸- با توجه به بیت زیر درجه صورتی از معشوق می توان انتظار وفای به عهد داشت؟ (۰/۵)

گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان   نگاه دار سر رشته تا نگه دارد.

۱۹- مفهوم کدام یک از بیت های زیر متفاوت است؟ (۰/۵)

الف) تانگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی   گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

ب) هر آنکه جانب اهل وفا نگه دارد   خداهش در همه حال از بلا نگه دارد

ج) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست   که آشنا سخن آشنا نگه دارد

۲۰- با توجه به عبارت زیر چرا **مَثَل** قرآن مثل آب روان است؟ (۰/۵)

مثل قرآن مثل آب است روان در آب حیات تن ها بود و در قرآن حیات دل ها

۲۱- پیام بیت ها و عبارت های زیر را بنویسید.

الف) صورت زیبایی ظاهر هیچ نیست   ای برادر سیرت زیبا بیار. (۰/۵)

ب) ما بارگه دادیم این رفت ستم بر ما   بر قصر ستمکاران گویی چه رسد خذلان (۰/۵)

پ) بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی. (۰/۵)

۲۲- با توجه به بیت زیر در چه صورتی تحمل سختی ها آسان است؟ (۰/۵)

گر در طلبت رنجی مارا برسد شاید   چون عشق حرم باشد سهل است بیابان ها

۲۳- در شعر زیر منظور از «جامی از فرهنگ» چیست؟ (۰/۵)

بر تالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده ای با جامی از فرهنگ و بشریت رهگذر را می آشامانی هر کس را که تشنه شهادت است.

۲۴- معنی جمله ها و بیت های زیر را بنویسید. (۴ نمره)

الف) چون بر رقعہ من اطلاع باید قیاس کند که مرا اهلیت چیست.

ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغان شما نیز بگذرد

پ) چون در او این چندین اندوه و طرب بود در نهاد خود شگفت و عجب بود.

ت) صبا بر آن سر زلف از دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد

ث) اسب از پهلوی اسبی خود را به کمال نشان می داد.

ج) گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ تسبیح گوی من خاموش

چ) پیران قبیله خویش را حرمت دار ولیکن به ایشان مولع مباش.

ح) راست به مانند یکی زلزله داده تنش بر تن ساحل یله

موفق و پیروز باشید

گروه ادبیات فارسی دبیرستان ماندگار البرز

شماره	نمبره با عدد و حروف	دبیرستان ماندگار البرز امتحانات نوبت اول - سال تحصیلی ۹۸-۹۷	نام:
			نام خانوادگی:
			کلاس:
			درس: فارسی ۱
صفحه: ۱	حد اکثر وقت: ۷۰ دقیقه	تاریخ: ۹۷/۱۰	نام دبیر:
بارم	راهنامه‌های تصحیح آزمون فارسی پایه دهم		ردیف
	۱- غبطه: رشک بردن، حال و روز کسی را آرزو داشتن، بی آنکه خواهان زوال آن باشیم.		
	۲- جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است.		
	۳- غنیمت: ارزشمند		
	۴- برآمدگی پشت پامی اسب		
	۵- شوریده: کسی که ظاهراً آشفته دارد، عاشق و عارف		
	۶- بداس: نوعی گلیم کم بها، جامه‌ای پشمینه و سبزه درویشان پوشند.		
	۷- فروغ: خروج، وعظ، قرامت: غرامت		
	۳- الف) امارت: عمارت (ب) سودا: سودا (ج) حوضه: حوزة		
	۴- الف) امن) نهاد، جمله حذف به قرینه معنوی - آغازی کم (مقل) حذف به قرینه معنوی		
	(ب) بسته دان (مقل) از آخر جمله دوم به قرینه لفظی حذف شده است.		
	۵- الف) می شردم (ب) خواهم شرد		
	۶- به ترتیب ربط (پیوند) - عطف		
	۷- خداش صبر متصل نفس آن مفعول و جهش صبر هست.		
	۸- الف) شباهت (ب) تصغیر		
	۹- گوشواره عرش: اضافی شعرها آینه: وصفی		
	۱۰- آجر: مفعول ناگهان: قید دیوار: نهاد چاه: مفعول		

۱۱- کتابه : سپر کنیم	مراعات نظیر : تیر، سپر و کمان
۱۲- استعاره : بنا	تبییه : بیای ظلم
۱۳- ۲- حسن تعلیل، تشخیص	
۱۴- گونه ای از شعر معاصر است که آهنگ دارد اما وزن عروضی ندارد و جای قافیه ها در آن مشخص نیست (دو مورد کافی است)	
۱۵- الف) جناس ب) سجع ج) ایهام د) استعاره	
۱۶- الف) بیاد قوا قندم از یاد برفت آنها ب) اگر در طلبت رنجی ما را برسد شاید	
۱۷- بی جز از علی که آمد بسری ابو العجیب که عالم کند به عالم سحر دای کر بلا را	
۱۸- در صورتی که عاشق وفای به عهد نماید	
۱۹- ب	
۲۰- چون هر دو حیات بخش هستند	
۲۱- به ترقیب و توجیه به یاکمی درون - خوار و ذلیل شدن مستکاران - حفظ عزت نفس	
۲۲- یا وجود عشق سخی ها آسان می شود	
۲۳- فرهنگ شهادت	

البته وقتی نامه را خواند مقایسه کند که من چقدر شایستگی دارد.
 بند مرگ که در روزگار افراد لایق زیاد را کشته است به سراغ شما افراد قالیق هم می آید.
 ۱۰- چون در ادب این اندازه اندوه و شادی هست در ذات خود شکفت و عجیب است.
 ۱۱- ای نسیم صبحگاهی اگر دل مرا گرفتار زلف او دیدی از روی لطف به او بگو که جایش را حفظ کند.
 ۱۲- اسب نیم رخ، اسب بودن خود را به طور کامل نشان می دلو.
 ۱۳- گفتم این شرط آم بودن نیست پر فده خدا را به یاکمی یاد کند (تستایش نماید) من ساکت باشم.
 ۱۴- احترام بزرگان قبیله خود را نگه دار ولی به آن ها مستأق نباش.
 ۱۵- درست مانند یک زلزله بود که بدنش را بر روی ساحل رها کرده بود.